

SKRYTÝ BOH a JEHO ZNAMENIA

4.spoločné stretnutie birmovancov, 25.11.2016

HOMÍLIA POČAS OMŠE

Figovník – keď pučia – je to znamenie. Je blízko leto. Znamenie... Na čo je znamenie? Je to niečo, čo má pohnúť človeka k nejakému konaniu. Napríklad športovci zoradení na štartovej dráhe dostanú znamenie, po ktorom všetci vyštartujú. Na zastávke na znamenie dávame šoférovi autobusu znamenie, aby zastavil. Dnes si ľudia dávajú napríklad znamenie prezvonením telefónom – už som prišiel a čakám ťa, ponáhľaj sa! Znamenie nie je presvedčovanie. Znamenie dávame vtedy, keď vieme, že ten, komu ho dávame, je pripravený konať. Takýto človek potom aj ľahko znamenie rozpozna a reaguje naň. Znamená sú určitým druhom komunikácie – predpokladajú nejaký vzťah medzi dvoma osobami.

Kto znamenie neočakáva, kto nie je v potrebnom vzťahu, kto nie je pozorný na znamenie, ten ho nerozpozna. Bude sa pozerat', ale nič neuvidí. Ježiš používa v evanjeliu takéto výrazy: „Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadia, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu“ (Mt 13, 13). Sväté Písmo je plné takýchto znamení. Často sa stáva, že počúvame a nepočujeme, hľadáme a nevidíme. Biblia zostáva pre väčšinu ľudí zatvorenou knihou, ktorej nerozumie. Prvým predpokladom je, že začneme hľadať Boha. A začneme sa učiť čítať znamená.

Znamená veľmi silno súvisia so symbolom. Symbol bol v starovekom grécku nejaký predmet rozdelený na dve, ktorý sa dal dvom rozličným osobám. Tieto osoby sa potom navzájom mohli identifikovať svojou polovicou predmetu, keď zistili, že do seba navzájom tieto dve časti zapadli. Symbol je čímsi, čo ma provokuje k objavovaniu niečoho skrytého. Aj „Malý princ“ od Antoina de Saint-Exupéry privádza k objavu symbolickej komunikácie: *Kto si? - spýtal sa malý princ. - Si veľmi pekná... - Ja som líška, - povedala líška. - Pod' sa so mnou hrať, - navrhol jej malý princ. - Som taký smutný... - Nemôžem sa s tebou hrať, - povedala líška. - Nie som skrotená. - Ach, prepáč! - povedal malý princ. Ale po krátkej úvahe dodal: - Čo znamená skrotiť? - Je to už takmer zabudnutá vec, - povedala líška. - Znamená to vytvoriť putá. - Vytvoriť putá? - Pravdaže, - povedala líška. - Ty si pre mňa zatiaľ len malý chlapec podobný stotisícim malým chlapcom. A nepotrebujem ťa. A ani ty mňa nepotrebuješ. Ja som pre teba iba líška podobná stotisícim líšok. No ak si ma skrotíš, budeme jeden druhého potrebovať. Budeš pre mňa jediný na svete. Ja budem pre teba jediná na svete... - Začínam rozumieť, - povedal malý princ. - Jestvuje jedna kvetina... myslím, že si ma skrotila... Líška zmlkla a nadsa sa zahľadela na malého princa. - Prosím ťa... skrot' si ma! - povedala. - Veľmi rád, - odpovedal malý princ, - ale nemám veľa času. Musím si nájsť priateľov a spoznať veľa vecí. - Spoznáme len tie veci, ktoré si skrotíme, - povedala líška. - Ľudia už nemajú čas, aby niečo spoznávali. Kupujú si u obchodníkov celkom hotové veci. Ale pretože nejestvujú obchodníci, čo by predávali priateľov, ľudia už priateľov nemajú. Ak chceš mať priateľa, skrot' si ma! - Čo mám urobiť? - spýtal sa malý princ. - Musíš byť veľmi trpezlivý, - odpovedala líška. - Najprv si sadneš do trávy trochu ďalej odo mňa, asi takto. Ja sa budem na teba pozerat' kútikmi očí, a ty nebudeš nič vravieť. Reč je prameňom nedorozumení. Ale každý deň si budeš môcť sadnúť trochu bližšie. Na druhý deň prišiel princ zasa. - Bolo by lepšie, keby si prichádzal v tú istú hodinu, - povedala líška. - Ak napríklad prídeš o štvrtej popoludní, už od tretej začnem byť šťastná. Čím väčšmi čas pokročí, tým budem šťastnejšia. O štvrtej už budem vzrušená a nepokojná; objavím cenu šťastia! No ak budeš chodiť hocikedy, nebudem nikdy vedieť, na ktorú hodinu si mám pristrojiť srdce... Je potrebné zachovávať isté zvyky. - Čo je to zvyk? - spýtal sa malý princ. - Aj to je čosi, na čo sa veľmi zabúda, - povedala líška. - Je to niečo, čo odlišuje jeden deň od ostatných dní, jednu hodinu od ostatných hodín. Tak si malý princ skrotil líšku. A vrátil sa k líške. - Zbohom, - povedal. - Zbohom, - povedala líška. - Tu je moje tajomstvo. Je veľmi jednoduché: dobre vidíme iba srdcom. To hlavné je očiam neviditeľné.*

Aj Boh dáva človeku znamenia. Dáva mu ich na to, aby ho pohol ku konaniu a provokuje ho k hľadaniu. Existujú mnohé každodenné znamenia, ktoré nám Boh dáva. Ak niekto nehľadá Boha, nemôže ani rozpoznať jeho znamenia. Tak ako iní šoféri ako šoféri autobusu nebudú reagovať na človeka, ktorý kýva rukou na zástavke. Reagovať bude iba šofér, ktorý hľadá cestujúceho. Takisto iba veriaci, ktorý hľadá svojho Boha, reaguje na jeho znamenia. Čím viac človek hľadá Boha, tým je citlivejší na jeho znamenia.

Všetky veci sú si podobné i nepodobné. Vlastnosti sú vo veciach v rozličnom stupni a dokonalosti. Tu je základ akéhokoľvek obrazného vyjadrovania, metafory, poézie, umenia, a dokonca humoru (kto nemá zmysel pre symbolické myslenie, nemá zmysel pre humor) atď. Napríklad je možné povedať "má srdce z kameňa", lebo tvrdosť sa nachádza podobným ale rozličným spôsobom v kameni i v ľudskom správaní. Stvorenie je prirodzenou "provokáciou k hľadaniu" tajomstva. Rozprávky sú založené na takomto symbolickom myslení.

Ženy sú akosi psychologicky lepšie uschopnené čítať znamenia... v ženskej psychológii badáme určitú prednostnú záľubu v konkrétnom vyjadrovaní a schopnosť vidieť v naoko banálnych veciach hlbší význam. Znamenia totiž najlepšie fungujú vo vzťahu lásky. Preto romantika je tiež založená na symboloch. Práve vzťah lásky najlepšie odhaľuje znamenia a symboly.

Istý muž mal veľké starosti, pretože jeho manželstvo bolo v kríze. Preto sa vydal pre radu za slávnym učiteľom. Ten ho vypočul a potom mu povedal: „Musíš sa naučiť ženu počúvať.“ Muž si vzal radu k srdcu a vrátil sa domov. Po mesiaci sa vrátil k majstrovi a povedal mu, že počúval každé jej slovo, ktoré jeho žena vyslovila. Majster mu s úsmevom poradil: „Teraz choď domov a počúvaj každé slovo, ktoré nepovedala.“ Komunikácia lásky je komunikácia veľmi podobná hre na skrývačku. Láska miluje skrytosť a tajomnosť. Je to umenie odhaľovania posolstiev. Symbol provokuje k hľadaniu. Jeden malý chlapec pribehol domov s plačom. Deduško k nemu prišiel a vzal ho do náručia. Chlapec však vzlykal ďalej. Deduško ho hladil a snažil sa ho utíšiť: «Niekto ťa bil?», opýtal sa. Chlapec pokrútil hlavou. «Tak ti niečo ukradli?» «Nie», vzlykal chlapec. «Tak čo sa ti stalo?» opýtal sa starostlivo deduško. Chlapec odpovedal: «Hrali sme sa na schovávačku a ja som sa výborne schoval. Čakal som a stále sa nič nedialo. Tak som potom vyšiel von... a zistil som, že už sa nikto nehrá a všetci išli domov. A mňa nikto nehľadal.» Celé telo sa mu otriasalo od vzlykov. «Rozumieš tomu? Nikto ma nehľadal!» V Evanjeliu Ježiš naznačuje tento spôsob komunikácie slovami: „Kto hľadá, ten nájde.“ Kto Boha nehľadá, ten ho nenájde. Boh miluje tento spôsob komunikácie – je to tajomná komunikácia lásky.

Sviatosti sú mocnými znameniami, znakmi Božieho pôsobenia. Eucharistia je najmocnejšie znamenie Božej Prítomnosti, pretože reálne, podstatne a pravdivo sprítomňuje Krista. Je to znamenie, v ktorom osobne spoznávam svojho Boha. Chlieb a víno pri svätej omši sú najsilnejšími znameniami jeho prítomnosti, je to Pán, ktorý prichádza (spomeňme si na Emauzských učeníkov – či nám nehorelo srdce, lebo iba srdcom vidíme pod znameniami jeho prítomnosť! Znamenia, znaky jeho prítomnosti sú chlieb a víno). Najsilnejšie znamenie, najsilnejší symbol je Eucharistia.

Aj birmovka je znamenie, je to znak Božej prítomnosti, Božieho vyvolenia. Kto má vieru a lásku, ten je schopný rozpoznať tieto znamenia. Kto nemá vieru a lásku, ten zostáva hluchý pre tieto znamenia. Ani sa ho nedotknú. Máte možno tú skúsenosť, keď nejaké gesto, nejaká situácia niekoho dojme až k slzám, pretože pochopí znamenie, skryté posolstvo, zmysel. Iný len nechápavo pozerá. So znameniami je to tak ako s humorom: počkáme, kým podochádza. ☺ Amen.